

EXPUNERE DE MOTIVE

PREAMBUL

Prezenta inițiativă legislativă își propune să vină în sprijinul cetățenilor României în sensul sprijinului financiar necesar creditării acelor investiții menite să genereze pe de-o parte creșterea gradului de eficiență energetică a locuințelor individuale, iar pe de altă parte, tranziția către o alimentare cu energie verde.

Românii se confruntă la ora actuală cu o serie de provocări majore în ceea ce privește costurile pe care le implică facturile la energia electrică pentru consumul casnic; se poate vorbi despre o veritabilă criză în domeniul energetic în care conceptele de *cetățeni vulnerabili* și *sărăcie energetică*¹ nu mai reprezintă concepte strict teoretice, ci devin pe zi ce trece realități triste la nivelul întregii țări.

Dacă Guvernul vine cu măsuri de plafonare a prețurilor la energia electrică, într-o încercare de a suporta o parte din costul facturilor cetățenilor, toate aceste acțiuni se axează pe combaterea **efectelor crizei energetice**. **Însă, propunerea actuală are ca obiectiv principal combaterea pe termen mediu și lung a cauzelor care contribuie la creșterea costurilor cu energia electrică.**

Este nevoie de o serie de măsuri punctuale, profunde în vederea combaterii crizei energetice, dar și o tranziție către consumul din ce în ce mai mare al energiei verzi. Pe cale de consecință, prezenta propunere legislativă reprezintă un pas important în vederea promovării investițiilor în locuințele individuale, stimulând inițiativa cetățenilor de a lua în considerare implementarea unor măsuri care, pe termen mediu și lung, să ducă la o scădere a prețului facturilor la utilități.

¹ A se vedea Legea 196/2016 (neintrată în vigoare) sărăcie energetică - desemnează imposibilitatea consumatorului vulnerabil definit la lit. j) de acoperire a nevoilor energetice minime privind încălzirea optimă a locuinței pe timpul sezonului rece;
A se vedea https://www.democracycenter.ro/application/files/1615/1178/4536/rezumat_executiv.pdf, a se vedea <https://saracie-energetica.ro/>

DIAGNOZĂ

Conform datelor statistice, 3 din 10 gospodării se confruntă cu fenomenul sărăciei energetice².

Cu alte cuvinte, aproximativ 33% dintre gospodării au mari dificultăți în a-și putea achita facturile la energie. În același timp, același studiu al Observatorului sărăciei energetice, ne indică faptul că 2 din 10 gospodării se află într-o așa-zisă *sărăcie energetică ascunsă* în sensul diminuării drastice, sub nivelul de confort, a consumului de energie în vederea economisirii.

Ministerul Energiei a elaborat *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*, document programatic care surprinde o serie de cifre îngrijorătoare în ceea ce privește situația sărăciei energetice din România:

România are în prezent un total de circa 8,5 mil locuințe, din care sunt locuite aproximativ 7,5 milioane. Dintre acestea, cca. 4,2 milioane sunt locuințe individuale, iar cca. 2,7 milioane de locuințe sunt apartamente amplasate în blocuri de locuit (condominiu). Doar 5% dintre apartamente sunt modernizate energetic prin izolare termică. Pe măsură ce comercializarea masei lemnoase este mai bine reglementată, iar prețurile energiei termice și combustibililor sunt liberalizate, costurile cu încălzirea vor cunoaște o creștere, încurajând investițiile în măsuri de reabilitare termică a locuințelor. (...) Aproximativ 3,5 mil. locuințe (marea majoritate în mediul rural) folosesc combustibil solid – majoritatea lemne, dar și cărbune – arse în sobe cu randament foarte scăzut. Restul locuințelor sunt încălzite cu combustibili lichizi (păcură, motorină sau GPL) sau energie electrică. Peste jumătate dintre locuințele din România sunt încălzite parțial în timpul iernii.

În aceste condiții, este evident că una dintre cele mai pregnante cauze care nu numai că generează, dar amplifică fenomenul sărăciei energetice este reprezentat de slaba sau inexistenta izolare termică a locuințelor, situație generată la rândul său de sărăcie, lipsa alternativelor și lipsa sprijinului din partea statului.

Mai mult, costurile cu energia sunt din ce în ce mai mari, iar consumatorii casnici sunt cei mai vulnerabili la creșterile de preț atât la electricitate cât și la gaze naturale. România nu este independentă 100% din punct de vedere energetic astfel că este dependentă de importuri. Dacă pentru gaz importurile sunt relativ constante și folosite pentru înmagazinare în perioadele de consum redus, pentru electricitate importurile sunt folosite pentru echilibrare. Mai mult, pe zona de electricitate nu se pot efectua prognoze viabile asupra consumului de energie, piața fiind foarte dinamică și un vârf de consum putând apărea în orice moment caz în care se activează termocentralele sau importurile. Tocmai pentru lipsa de previzibilitate, echilibrarea pieței este scumpă și se reflectă în prețul plătit din ziua

² A se vedea <https://saracie-energetica.ro/saracia-energetica-ia-amploare-in-romania/>

respectivă prin prisma faptului ca se ia în considerare prețul cel mai mare plătit ca fiind prețul pieței.

Mai mult decât atât, în continuare, tranziția către energia verde rămâne o provocare la care România întârzie să vină cu soluții. Unul dintre obiectivele primordiale ale Comisie Europene, prin Pactul european verde (Green deal³) se prevede, pe lângă renovarea clădirilor, și necesitatea unei *energii mai curate*, în sensul „promovării tehnologiilor inovatoare și a unei infrastructuri moderne, precum și impulsionează eficienței energetice și a proiectării ecologice a produselor”⁴.

Ca atare, credem cu tărie că persoanele fizice, consumatori, trebuie să beneficieze de sprijinul statului în vederea posibilității de a-și putea achiziționa sisteme menite să producă energie verde pentru uzul casnic, în special, dar și pentru stocarea și transferarea surplusului în rețeaua națională.

Ca atare, prezenta propunere legislativă vine în sensul de a sprijini investiția în creșterea gradului de eficiență energetică, precum și pentru accentuarea tranziției către energia verde.

PROGNOZĂ

În cele ce urmează, propunem implementarea unui mecanism de finanțare pentru consumatorii casnici cu privire la **două obiective: (i)** creșterea gradului de eficiență energetică a locuințelor (termoizolarea locuințelor, renovarea acestora etc.) și **(ii)** creșterea gradului de autonomie energetică a locuințelor, cât, în unele cazuri, și la producția proprie a energiei necesare, reducerea consumului din rețea, deci și reducerea necesarului de echilibrare a pieței în momentele de consum ridicat.

Astfel, propunerea legislativă are ca obiect garantarea de către stat a creditelor de investiții accesate de persoanele fizice care își propun investiția în creșterea eficiență energetică sau creșterea gradului de autonomie și independență energetică a imobilelor, precum și subvenționarea dobânzii.

Similar, altor proiecte naționale (Prima casă / IMM Invest), statul va garanta și va subvenționa dobânda la creditele accesate de persoanele fizice în scopul fie a creșterii gradului de eficiență energetică, fie de a deveni independenți din punct de vedere energetic.

Condițiile care trebuie îndeplinite pentru a putea beneficia de credite de investiții garantate de la stat sunt următoarele:

³A se vedea https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

⁴ A se vedea

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/energy-and-green-deal_ro

- fie la data solicitării creditului garantat, persoana interesată face dovada că deține în proprietate exclusivă sau în coproprietate locuința sau este titularul dreptului de uz, abitație sau uzufruct, după caz și prezintă un raport energetic al locuinței care să prevadă posibilitatea tehnică și funcțională de implementare a sistemelor menite să genereze o creștere a eficienței energetice cu minimum 30% a acesteia;

fie a data solicitării creditului garantat prezintă proiectul tehnic în vederea amplasării de sisteme de producere a energiei din surse regenerabile a căror putere minim instalată să fie de 4 kW și/sau a montării de baterii de stocare a energiei electrice cu o capacitate minimă de 3 kWh.

Ca atare, în funcție de nevoi, fiecare persoană fizică interesată va putea să opteze pentru oricare dintre cele două tipuri de investiții.

Important de menționat este că persoanele fizice interesate pot beneficia de sprijinul propus în măsura în care dețin locuințe individuale, neincluse în condominii, în accepțiunea Legii 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor cu modificările și completările ulterioare. În privința condominiilor, cadrul legal reprezentat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe vine deja cu o serie de măsuri în vederea creșterii gradului de eficiență energetică a locuințelor individuale din cadrul condominiilor.

În ceea ce privește modalitatea de creditare, precum și limitele de creditare, se impun a fi făcute următoarele mențiuni:

Garanția acordată este limitată la credite contractate de până la echivalentul în lei a 10.000 euro, echivalent lei la data cererii de credit, exclusiv dobânzi sau speze bancare pe o perioadă de maximum 10 ani. Programul se va derula prin intermediul băncilor comerciale care vor semna un acord cadru cu Ministerul Finanțelor.

Consumatorii casnici, persoane fizice, vor aplica pentru un credit la băncile comerciale partenere în program. Statul român va asigura garanția pentru creditele acordate în program și va subvenționa dobânda aplicațiilor, în baza unei scheme de finanțare risk sharing în care banca va avea garantată o parte de 90% din credit.

Totodată în cazul în care debitorii vor înregistra întârzieri la plata ratelor se va putea face o restructurare cu extinderea perioadei de creditare până la maximum 12 ani considerând perioada inițială de rambursare și extinderile.

De asemenea, în cazul în care debitorii vor înceta plățile, statul român este îndreptățit să urmărească colectarea debitelor restante până la stingerea oricărui debit prin orice mijloc

posibil. Pentru asigurarea sustenabilității programului ratele de dobândă aplicabile vor fi fixe și vor fi stabilite nivele maxime la care pot ajunge băncile în acordarea acestor credite.

IMPACTUL BUGETAR

- Se estimează ca în următorii 3 ani, 500.000 de locuri de consum vor fi modernizate:

An 1	An 2	An 3
100mii	180mii	220mii

Plafonul de garantare alocat de către Ministerul Finanțelor se va stabili anual prin lege și va funcționa ca o suma totala din care băncile pot trage. Dobânda creditului va fi reglementată ca un maxim de indice IRCC +3% (similar prima casa).

Statul român va subvenționa în totalitate dobânda plătită de către consumatorul casnic. Se estimează un cost total de 2,5 mil EUR în primul an de funcționare al programului, urmând să crească progresiv.

Cu titlu exemplificativ, în tabelul anexat sunt evidențiate calculele pentru o perioada de finanțare de 10 ani, credit mediu de 8.000 euro, echivalent în lei.

	An	An 2	An 3
Proiecte finanțate	100,000	180,000	220,000
Plafon garanție, stoc (mii LEI)	4,000,000	11,200,000	20,000,000
Rata lunara (10ani, echivalentul în lei a 8000 EUR credit, LEI)	626	626	626
Dobanda lunara/consumator (LEI)	190	190	190
Dobânda totală de subvenționat (mii LEI)	228,000	410,400	501,600

CONCLUZII

Prezenta inițiativă legislativă se află într-un perfect acord cu politicile europene și naționale în vederea combaterii cauzelor sărăciei energetice. Mai mult, prezentele obiective legislative răspund obligațiilor pe care statul român și le-a asumat prin Planului național de acțiune în domeniul eficienței energetice aprobat de Guvern în anul 2015.

Sprijinul statului este esențial în vederea încurajării consumatorilor - persoane fizice, să investească pe termen mediu și lung în creșterea gradului de eficiență energetică a locuințelor. Pe lângă responsabilizarea consumatorilor, propunerea legislativă permite intervenția statului într-o manieră menită să stimuleze creșterea inclusiv a gradului de independență energetică a locuințelor.

Pollyanna Hannelore HANGAN – Deputat USR

Denisa-Elena NEAGU - Deputat USR

Listă susținători

Proiect de lege pentru implementarea programului național privind sprijinul oferit persoanelor fizice în vederea creșterii eficienței energetice a locuințelor și producerea de energie verde pentru autoconsum și rețeaua națională

Nr crt.	Parlamentar	Semnătură	Partid
	Ianase Antonel		GDID
	IONESCU GEORGE DEP		GDID
	PLĂIAȘU GABRIEL		GDID
	Stefan Icu		GDID
	MÎRTEȘCU GHE. ADRIAN		GDID
	CHIRĂ CLAUDIU MARTIN		GDID
	LUDEVIC ORBĂN		GDID
	TOMA ME		PSD
	Intotdeauna Natalia Gura		PSD
	SALAN VIOREL		PSD
	PALANES ȘTEFAN		USR
	Bodca Marius		USR
	MURTESAN CLAUDIU		USR
	Bodca Marius		USR

Listă susținători

Proiect de lege pentru implementarea programului național privind sprijinul oferit persoanelor fizice în vederea creșterii eficienței energetice a locuințelor și producerea de energie verde pentru autoconsum și rețeaua națională

Nr crt.	Parlamentar	Semnătură	Partid
	EUGEN TERENTE		USR
	BERESCU MONICA-ELENA		USR
	DANA SILVIA ION		USR
	BLAGA DANIEL	-	USR.
	GIURGIU ADRIAN		USR
	Fălcuș Nicu	✓	USR
	POP RARES TUDOR	-	USR
	NĂSUT CLAUDIU	-	USR
	STEHIAN ION		USR
	BURAI IULIAN		USR
	VICTOR ILIE	=	USR
	Rodeanu Bogdan		USR
	Leoneanu Laurențiu Dan	-	PNL
	Palice Iulian	in	PNL
	ȚURĂNESCU GABRIEL		PNL
	Stângă George	-	PNL
	ALEXE FLORIN		PNL
	CAȘCĂ OANA		Neaf list
	Ștefan Cristian-Paul		Neaf list

BEAGA TUDOR

POLITEANU MIHAEL

NEATIL

Neaf list

Listă susținători

Proiect de lege pentru implementarea programului național privind sprijinul oferit persoanelor fizice în vederea creșterii eficienței energetice a locuințelor și producerea de energie verde pentru autoconsum și rețeaua națională

Nr crt.	Parlamentar	Semnătură	Partid
	HANGAN TOLYANNA		USR
	NEAGU DENISA-ELENA		USR
1	PRUNA CRISTINA		USR
2	VIOREL BĂLTĂREȚU		USR
3	TEMIȚĂ DRAGOS CĂTALIN		NEAFILAT
4	ALIN APOSTOL		USR
5	Gheba Daniel Serin		USR
6	Lazar Ion Marian		USR
7	LAZAR TEODOR		USR
8	STEFAN IULIAN LORINCZ		USR
9	Seidler Cristhau Gabriel		USR
10	CRISTIAN BRIAN		USR
11	DIANA BUZOIANU		USC
12	Dan Barna		USR
13	MURARIU OANA		USR
14	Boadea Mihai Alexandru		USR
15	DRANOĂ ANDREI IULIAN		USR
16	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
17	HAVARNEANU FILIP		USR

Listă susținători

Proiect de lege pentru implementarea programului național privind sprijinul oferit persoanelor fizice în vederea creșterii eficienței energetice a locuințelor și producerea de energie verde pentru autoconsum și rețeaua națională

Nr. crt	Parlamentar	Semnătură	Partid
1.	LIVICA SILVIA-MONICA		USR
2	Mircea Ion-Mozes		USR
3	CIORNEA RADU		USR
4	SEBASTIAN CERNIC		USR
5	RADU TRIFAN		USR
6.	VICOL COSTEL		USR.
7.	Diana Stoica		USR
8	SPĂTARIU E SIMONA		USR.
9	NEGOL REMUS		USR
10	ERIST BORZA		USR
11.	Bob Virgil Marius		USR
12	CRISTIAN GHICA		USR
13.	DUMITRU COSTEL		PSD
14	Anca DRAGU		USR